

Zintegrowana Strategia Umiejętności

wprowadzenie do dyskusji

Maciej Lasota

Departament Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego

Warszawa, czerwiec 2019 r.

I. Zintegrowana Strategia Umiejętności

– zobowiązanie wynikające z Umowy Partnerstwa

„W Polsce **zostanie opracowana zintegrowana strategia rozwoju umiejętności** obejmująca cały system edukacji i szkoleń.

Strategia **powinna obejmować edukację ogólną, zawodową, uczenie się przez całe życie oraz szkolnictwo wyższe.**

Powinna **uwzględniać** zarówno **stronę popytową** (zapotrzebowanie na określone kompetencje i kwalifikacje) jak i **podażową** (dostępność kwalifikacji i kompetencji w społeczeństwie). Ponadto powinna zawierać takie elementy jak: **metody przewidywania zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje**, ich rozwój, odpowiednie ich dostosowywanie do potrzeb rynku pracy i gospodarki, efektywne ich zastosowanie oraz **system zarządzania i koordynacji.**

Ponadto strategia powinna uwzględniać wymogi związane z modelem społeczno-gospodarczym rozwoju kraju, wyartykułowanym w SOR.

Realizacja strategii może mieć charakter stopniowy i w pierwszej kolejności obejmować: szkolnictwo zawodowe, uczenie się przez całe życie oraz szkolnictwo wyższe.”

GŁÓWNY CEL STRATEGICZNY ZINTEGROWANEJ STRATEGII UMIEJĘTNOŚCI

Stworzenie możliwości i warunków do rozwoju i doskonalenia umiejętności niezbędnych do:

- wzmocnienia kapitału społecznego,
- włączenia społecznego,
- wzrostu gospodarczego,
- osiągnięcia wysokiej jakości życia.

OBSZARY WYZWAŃ DOTYCZĄCYCH UMIEJĘTNOŚCI W POLSCE

Rozwijanie umiejętności

- Paradygmat uczenia (się)
- Samodzielne, twórcze i krytyczne myślenie/uczenie się
- Potrzeby uczących się a umiejętności nauczycieli
- Szczególnie uzdolnieni studenci
- Uczenie się dorosłych (także w pracy)
- Procedury walidacji
- Atrakcyjność kształcenia zawodowego

Działanie systemu rozwoju umiejętności

- Koordynacja, komunikacja, porozumienie
- Rozproszenie działań i zasobów
- Hierarchiczność i silosowość
- Systemowe podejście do monitorowania i wykorzystania umiejętności

Zasoby umiejętności

- Wykwalifikowani pracownicy
- Aktywność ekonomiczna
- Poziom umiejętności (osoby starsze, absolwenci, młodzież)
- Odływ osób w wyższych kwalifikacjach
- Wiedza na temat aktualnego stanu umiejętności

Zapotrzebowanie i wykorzystanie umiejętności

- Zasoby a potrzeby (np. specjaliści i technicy)
- Potencjał umiejętności
- Szkolenie pracowników przez pracodawców (mikro i małe firmy)
- Powiązania biznesu i nauki

ROLA INTERESARIUSZY W ZINTEGROWANEJ STRATEGII UMIEJĘTNOŚCI

MAPA
WYZWAŃ

WYZWANIA
I PRIORYTETY

WSTĘPNA
WERSJA ZSU

KONSULTACJE
PUBLICZNE
(22 PODMIOTY,
276 UWAG)

CZĘŚĆ OGÓLNA

KONSULTACJE Z

INTERESARIUSZAMI

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)”

– przyjęta przez Radę Ministrów 25.01.2019 r.

Rozdziały ZSU:

- Umiejętności w kontekście gospodarczym i społecznym
- Umiejętności przyszłości
- Umiejętności jako efekt uczenia się
- Cele ZSU
- Uwarunkowania demograficzne, gospodarcze i społeczne a zasoby umiejętności
- Umiejętności w Polsce – rozwój umiejętności dzieci, młodzieży i osób dorosłych
- Zasoby i zapotrzebowanie na umiejętności
- Problemy strategiczne dotyczące umiejętności
- Priorytety i kierunki działań
- Wdrażanie i monitorowanie ZSU

ZINTEGROWANA STRATEGIA UMIEJĘTNOŚCI 2030

(CZĘŚĆ OGÓLNA)

Warszawa 2019

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

PRIORYTET 1: Podnoszenie poziomu umiejętności kluczowych u dzieci, młodzieży i osób dorosłych

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Rozwój kompetencji kluczowych

Oferta kształcenia i szkolenia (także w obszarze nowych technologii) dostosowana do potrzeb odbiorców

Rozwój zdolności wszystkich uczniów

Rozwijanie mechanizmów finansowania rozwoju umiejętności

PRIORYTET 2: Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Wspieranie uczenia się w miejsce nauczania

Kształcenie, doskonalenie, ocenianie i zatrudnianie kadr uczących

Kultura organizacyjna instytucji oparta na współpracy i zaufaniu

Uczenie się przez całe życie

PRIORYTET 3: Zwiększanie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Mechanizmy wzmacniające współpracę

Formy uczenia się przez praktykę

System zachęcania pracodawców do współpracy

PRIORYTET 4: Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Diagnozowanie stanu obecnego i zapotrzebowania na umiejętności

Katalog umiejętności

Przetwarzanie i sposoby prezentacji informacji o umiejętnościach

Doradztwo edukacyjno-zawodowe w zakresie umiejętności

PRIORYTET 5: Wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów współpracy i koordynacji międzyresortowej oraz międzysektorowej w zakresie rozwoju umiejętności

GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Zintegrowany system instytucji polityki edukacyjnej i polityki uczenia się przez całe życie

Warunki do uczenia się przez całe życie

Monitorowanie edukacji

Komunikacja między ministerstwami i różnymi szczeblami administracji publicznej

Narzędzia walidacji umiejętności nabytych poza formalnym systemem edukacji

PRIORYTET 6: Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Dostęp do oferty edukacyjnej i szkoleniowej

Osoby o niskich umiejętnościach

Edukacja włączająca

Solidarność, demokracja, tolerancja, sprawiedliwość, wolność oraz poszanowania dla innych kultur – zasady edukacji

Międzykulturowość i potrzeby migrantów w doskonaleniu kadry nauczycielskiej

Mechanizmy zdalnego nabywania kompetencji (MOOC)

WDRAŻANIE I MONITOROWANIE ZINTEGROWANEJ STRATEGII UMIEJĘTNOŚCI

**Zintegrowana Strategia Umiejętności
Programy strategiczne**

**I stopień zarządzania wdrażaniem i monitorowaniem Strategii
Międzyresortowy Zespół do spraw uczenia się przez całe życie i
Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

**II stopień zarządzania wdrażaniem i monitorowaniem Strategii
Konsorcjum Wdrożeniowe jako platforma eksperckiego
wsparcia wdrażania ZSU**

**Podmioty reprezentujące otoczenie
społeczno-gospodarcze**

ZSU: OECD a część szczegółowa

ZSU: OECD a część szczegółowa

Wsparcie OECD w ZSU – część szczegółowa:

- zapewnienie wysokiej jakości analiz
- wzmocnienie współpracy międzyresortowej
- wzmocnienie zaangażowania interesariuszy

Cztery główne obszary priorytetowe w pracach OECD:

- poprawa aktywizacji umiejętności na rynku pracy
- wspieranie większego udziału w uczeniu się dorosłych we wszystkich formach
- wzmocnienie wykorzystania umiejętności w miejscu pracy
- wzmocnienie koordynacji i struktur zarządzania umiejętnościami

Priorytet 1. **ZWIĘKSZANIE SPRAWNOŚCI REAGOWANIA SYSTEMU EDUKACJI NA POTRZEBY RYNKU PRACY**

Rozszerzenie zakresu usług doradztwa zawodowego

Wzmocnienie zachęt do dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy

Poprawa zachęt i możliwości w zakresie kształcenia wysokiej jakości

Wzmocnienie współpracy między instytucjami systemu oświaty a pracodawcami

Priorytet 2. **WSPIERANIE WIĘKSZEGO UDZIAŁU DOROSŁYCH WE WSZYSTKICH FORMACH UCZENIA SIĘ**

Zwiększanie poziomu świadomości na temat znaczenia uczenia się dorosłych i płynących z niego korzyści

Ograniczenie barier czasowych utrudniających uczestniczenie w uczeniu się dorosłych

Sprawniejsze informowanie decydentów, osób zainteresowanych i pracodawców o uczeniu się dorosłych

Lepsze ukierunkowanie i podział finansowania na rzecz poprawy uczestnictwa i jakości w uczeniu się dorosłych

Priorytet 3. **ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA UMIEJĘTNOŚCI W MIEJSCACH PRACY**

Podniesienie poziomu świadomości na temat znaczenia skutecznego wykorzystania umiejętności i praktyk wysokiej wydajności w miejscu pracy

Wspieranie firm i organizacji we wdrażaniu praktyk wysokiej wydajności w miejscu pracy

Wyposażenie kadry kierowniczej w odpowiednie umiejętności do wdrożenia praktyk wysokiej wydajności w miejscu pracy

Skuteczne angażowanie pracowników do wdrażania praktyk wysokiej wydajności w miejscu pracy

Priorytet 4. **WZMACNIANIE ZARZĄDZANIA SYSTEMEM UMIEJĘTNOŚCI**

Dbanie o to, by strategie tworzyły wspólną wizję i mobilizowały podmioty do doskonalenia umiejętności

Usprawnienie mechanizmów współpracy międzyresortowej, międzysektorowej i regionalnej

Budowanie potencjału do pełnienia ról i skutecznej współpracy w zakresie polityki umiejętności

Poprawa jakości, dostępności i wykorzystania danych w kształtowaniu polityki umiejętności

I. „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)” i „OECD Strategia Umiejętności: Polska” - kryteria spełnienia dla warunku podstawowego tematycznego (1/4)

Warunek podstawowy tematyczny – „Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia”

Kryterium spełnienia warunku podstawowego	Spełnienie warunku (przykłady działań)	Odniesienie do kryterium w „ZSU 2030 (część ogólna)”	Odniesienie do kryterium w „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
<p>Sprawdzone empirycznie systemy przewidywania i prognozowania umiejętności, jak również mechanizmy i służby monitorowania losów absolwentów do celów wysokiej jakości i skutecznych wytycznych dla osób uczących się w każdym wieku</p>	<p>Od 2014 r – system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów – ELA (szkolnictwo wyższe) 22.03.2019 r. – prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy Trwają prace nad zaprojektowaniem i wdrożeniem systemu monitorowania edukacyjnych i zawodowych losów absolwentów szkolnictwa branżowego (projekt realizowany przez IBE do 2022 r.)</p>	<p>Priorytet 4 Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności</p>	<p>Priorytet 1 Zwiększanie sprawności reagowania systemu edukacji na potrzeby rynku pracy Priorytet 2 Wspieranie większego uczestnictwa dorosłych w uczeniu się we wszystkich formach</p>
<p>Środki na rzecz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości odpowiedniego kształcenia i szkolenia sprzyjającego włączeniu społecznemu i nabywaniu kluczowych kompetencji na wszystkich poziomach, w tym na poziomie szkolnictwa wyższego, uczestnictwo w takim kształceniu i szkoleniu i ukończenie go</p>	<p>Od 2016 r. – reforma systemu oświaty Od 2017 r. – realizacja projektu Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE) Od 2018 r. – reforma szkolnictwa wyższego Od 2018 r. – realizacja projektu „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych” 15.02.2019 r. – rozporządzenie w sprawie kształcenia w zawodach i klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (rozszerzenie katalogu zawodów o zawody dedykowane uczniom z niepełnosprawnościami)</p>	<p>Priorytet 1 Podnoszenie poziomu umiejętności kluczowych u dzieci, młodzieży i osób dorosłych Priorytet 6 Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności</p>	<p>20</p>

I. „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)” i „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
 - kryteria spełnienia dla warunku podstawowego tematycznego (2/4)

Warunek podstawowy tematyczny – „Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia”

Kryterium spełnienia warunku podstawowego	Spełnienie warunku (przykłady działań)	Odniesienie do kryterium w „ZSU 2030 (część ogólna)”	Odniesienie do kryterium w „OECD Strategia Umiejętności: Polska”								
<p>Mechanizm koordynacji na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, w tym szkolnictwa wyższego, oraz jasny podział obowiązków między właściwymi organami krajowymi lub regionalnymi</p> <p>Ustalenia dotyczące monitorowania, oceny i przeglądu ram strategicznych polityki</p>	<p>22.12.2015 r. – ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) - minister właściwy - minister koordynator</p> <p>12.05.2016 r. – zarządzenie Prezesa Rady Ministrów ws. powołania Międzyresortowego Zespołu ds. uczenia się przez całe życie i ZSK</p> <p>13.07.2016 r. – zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej ws. powołania Rady Interesariuszy ZSK</p> <p>04.04.2018 r. – powołanie Rady Programowej ds. Kompetencji (na podstawie ustawy o PARP)</p> <p>Od 2016 r. – powstają Rady Sektorowe (na podstawie ustawy o PARP):</p> <table border="0"> <tr> <td>1) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</td> <td>5) Motoryzacja i elektromobilność</td> </tr> <tr> <td>2) Budownictwo</td> <td>6) Moda i innowacyjne tekstylia</td> </tr> <tr> <td>3) Finanse</td> <td>7) Informatyka</td> </tr> <tr> <td>4) Turystyka</td> <td></td> </tr> </table> <p>22.11.2018 r. – ustawa o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw: obowiązek konsultacji wniosku o wprowadzenie nowej kwalifikacji z Radami Sektorowymi (wejdzie w życie od 09.2019 r.)</p>	1) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5) Motoryzacja i elektromobilność	2) Budownictwo	6) Moda i innowacyjne tekstylia	3) Finanse	7) Informatyka	4) Turystyka		<p>Priorytet 5 Wypracowanie skutecznych i trwałych mechanizmów współpracy i koordynacji międzyresortowej oraz międzysektorowej w zakresie rozwoju umiejętności</p> <p>Dwustopniowy system wdrażania i monitorowania ZSU</p>	<p>Priorytet 4 Wzmacnianie koordynacji i struktur zarządzania umiejętnościami</p>
1) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5) Motoryzacja i elektromobilność										
2) Budownictwo	6) Moda i innowacyjne tekstylia										
3) Finanse	7) Informatyka										
4) Turystyka											

I. „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)” i „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
 - kryteria spełnienia dla warunku podstawowego tematycznego (3/4)

Warunek podstawowy tematyczny – „Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia”

Kryterium spełnienia warunku podstawowego	Spełnienie warunku (przykłady działań)	Odniesienie do kryterium w „ZSU 2030 (część ogólna)”	Odniesienie do kryterium w „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
Środki skierowane do osób dorosłych o niskich umiejętnościach i niskich kwalifikacjach i osób znajdującym się w trudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz ścieżki poprawy umiejętności	Działalność Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej (na podst. ustawy o zatrudnieniu socjalnym) Od 2012 r. – Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) Od 2015 r. – Program Senior+ (dawniej Program Senior-WIGOR) Od 2015 r. – wsparcie „NEET” w ramach PO WER Od 2015 r. – wsparcie w ramach 16 RPO, PO WER Od 2017 r. – realizacja projektu Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE) Od 2018 r. – realizacja projektu „Szansa – nowe możliwości dla dorosłych” W MRPiPS trwają prace nad ustawą o rynku pracy, która będzie optymalizowała stosowane formy wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz osób o niskich umiejętnościach i kwalifikacjach	Priorytet 6 Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności	Priorytet 2 Wspieranie większego uczestnictwa dorosłych w uczeniu się we wszystkich formach

I. „Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)” i „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
 - kryteria spełnienia dla warunku podstawowego tematycznego (4/4)

Warunek podstawowy tematyczny – „Strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia”

Kryterium spełnienia warunku podstawowego	Spełnienie warunku (przykłady działań)	Odniesienie do kryterium „ZSU 2030 (część ogólna)”	Odniesienie do kryterium w „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
Środki na rzecz wspierania nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i kadry akademickiej w odniesieniu do odpowiednich metod nauczania, oceny i walidacji kompetencji kluczowych	Art. 70a Karty Nauczyciela: wyodrębnienie środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli Art. 70c Karty Nauczyciela: wprowadzenie wymogu doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych nauczycieli poprzez uczestniczenie w szkoleniach branżowych Od 2017 r. – „Doktorat wdrożeniowy” (program MNiSW) Programy lokalne, np. MOZART (Wrocław)	Priorytet 2 Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności, w tym: <i>zmiany w kształceniu, doskonaleniu, ocenianiu i zatrudnianiu kadr uczących</i> Priorytet 3 Zwiększenie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności, w tym: <i>rozwijanie mechanizmów wzmacniających współpracę instytucji edukacyjnych oraz badawczych z pracodawcami i organizacjami zrzeszającymi pracodawców</i>	Priorytet 1 Zwiększanie sprawności reagowania systemu edukacji na potrzeby rynku pracy
Środki na rzecz wspierania mobilności osób uczących się i kadry i międzynarodowej współpracy osób świadczących usługi w zakresie kształcenia i szkolenia, w tym przez uznawanie efektów uczenia się i kwalifikacji	Od 2016 r. – reforma systemu oświaty Od 2018 r. – reforma szkolnictwa wyższego Od 2017 r. – ustawa o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej Projekty FRSE, w tym m.in. Erasmus+	Priorytet 3 Zwiększenie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności, w tym: <i>zaprojektowanie i wdrażanie systemu zachęcania pracodawców do współpracy w zakresie rozwijania umiejętności</i>	

I. Zintegrowana Strategia Umiejętności

Harmonogram prac

Data	Realizowane zadanie
od kwietnia 2017 r.	MEN rozpoczęło prace nad „Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030 (część ogólna)” z udziałem Międzyresortowego Zespołu ds. uczenia się przez całe życie i ZSK
9-11.10.2018 r.	1. Misja OECD
od października 2018 r.	OECD przygotowuje dokument „OECD Strategia Umiejętności: Polska” – ważne źródło w pracach nad ZSU z OECD współpracują: MEN, MPiI, MliR, MNiSW, MRPiPS, MC
25.01.2019 r.	Rada Ministrów przyjęła „ZSU 2030 (część ogólna)” – sfinansowana w całości ze środków krajowych
od stycznia 2019 r.	prace nad częścią szczegółową ZSU prowadzone przez MEN we współpracy z IBE (uszczegółowione kierunki działań, cele, zadania oraz ramy czasowe)
5-7.02.2019 r.	2. Misja OECD
28-31.05.2019 r.	3. Misja OECD
trzeci kwartał 2019 r.	projekt dokumentu „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
grudzień 2019 r.	4. Misja OECD wersja ostateczna dokumentu „OECD Strategia Umiejętności: Polska”
grudzień 2019 r.	zakończenie prac nad częścią szczegółową ZSU
pierwszy kwartał 2020 r.	przyjęcie przez Radę Ministrów części szczegółowej ZSU

ZSU: IBE a część szczegółowa – PLANOWANE SEMINARIA

Kształtowanie umiejętności społecznych i obywatelskich u osób dorosłych	lipiec/sierpień 2019
Wyrównywanie szans w dostępie do rozwoju i możliwości wykorzystania umiejętności	wrzesień 2019
Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności dzieci i młodzieży	październik 2019
Rozwijanie i upowszechnianie kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności osób dorosłych	listopad 2019

ZSU: IBE a część szczegółowa – PLANOWANE PANELE DYSKUSYJNE

Zbudowanie efektywnego systemu diagnozowania i informowania o obecnym stanie i zapotrzebowaniu na umiejętności	lipiec 2019
Zwiększanie udziału pracodawców w rozwoju i lepszym wykorzystaniu umiejętności w kształceniu zawodowym	wrzesień 2019
Rozwijanie skutecznych i zróżnicowanych mechanizmów finansowania i zapewniania jakości w obszarze rozwoju umiejętności	październik 2019

KONTAKT W SPRAWIE ZSU W MEN i OECD

Maciej Lasota maciej.lasota@men.gov.pl

Aleksandra Jackiewicz aleksandra.jackiewicz@men.gov.pl

Benjamin Game ben.game@oecd.org

KONTAKT W SPRAWIE ZSU W IBE

Zespół ds. Zintegrowanej Strategii Umiejętności w Instytucie Badań Edukacyjnych:

Dominika Walczak d.walczak@ibe.edu.pl

Aleksandra Duda a.duda@ibe.edu.pl

Monika Staszewicz m.staszewicz@ibe.edu.pl

